

dur¹⁾ pomeni v celtiškem jeziku securitas, certus, firmus. — 2. Stanacum, današnji Stein v gornji Austriji, ne daleč od Dunsja. Pomena imena nemorem izslediti. — 3. Bedajum, današnji Burghausen, ne daleč od iztočja Salce v In. Tudi pomena tega imena ne poznam. Na rimskih kamnih se najde božanstvo Bedaius²⁾; gotovo je celtiško, ker v indoslavenski mitologiji ne najdem nobenega sledu. — 4. Marinianum, današnji Marienbüchel, gor od mesta Velsa ležeče. Mar³⁾ pomeni v celtiškem jeziku toliko kot magnus, tedaj Marinianum = Velkovec, Grossheim. — 5. Tarnantone, današnji Neumarkt v solnogradškem okrožju. Tar⁴⁾ pomeni v celtiškem jeziku trans, čez, ali kaj nan, tega nevém, pri Césaru najdem rod gališki Nantuates. — 6. Artobriga, kraj Salcahe ležeče mesto, gor od Juvava. Art⁵⁾ pomeni v gališkem narečju kamen, in brigga breg, tedaj Artobriga = Steinberg. — 7. Laciacum blizo današnjega Frankenmarkta v Solnogradškem okrožju. Pomena tega imena nemorem izslediti. — 8. Tergolape v okolici današnjega Lambaha, južno od Velsa ležeče mesto. Targa⁶⁾ pomeni v gališkem jeziku scutum, škit, ščit, Schild. — 9. Ernolatia, današnji Lietzen v gornjem Štajeri na austrijski meji; korenike tega imena nevém, in ker v slavenskem jeziku je ne najdem, imam ime za celtiško. Za celtiške mesta še imam: 10. Lentia, današnji Linz, 11. Laureacum, Lorch, 12. Elegium, Erlach, 13. Anelape, Pechlarn, 14. Namare, MÖlk, 15. Trigisamum, Traismauer, 16. Pirustortus, Schönbüchel, vse na pravem pobožju Dunaja ležeče. V današnji štajerski vojvodini najdem samo sledeče mesta s celtiškim imenom: 1. Gabromagum od gabar; gabar se veli v celtiškem jeziku capere, loviti, — primeri: slovenski habati, tedaj Gabromag lovsko polje. Muhar jih postavlja v rotenmansko okolico. 2. Tartusana, ktero Muhar na rotenmanski tori išče (am Rottenmanner Tauern).

(Dalje sledi).

Slovanski popotnik.

* Premembe pri časopisih austrijsko-slovanskih. V prvih listih „Novic“ lanskega leta smo podali pregled časopisov, ki so izhajali v različnih narečjih slovanskih v austrijskem cesarstvu. Od te dobe je nekoliko časopisov nehalo izhajati, in drugi so začeli izhajati; o tej premembi sledeče naznanimo:

Nehala sta izhajati: „Pražski posel“, časopis prstonarodni, ki je izhajal v Pragi, — „Slovenska Bčela“, leposlovni časopis, izdavan v Celovcu.

Začeli pa so na novo izhajati: „Svetovid“, serbski list za omiko, novosti, tergovino in modo. Vreduje ga gosp. Aleksander Andrić na Dunaju. Izhaja po dvakrat na teden v velki obliki. Cena mu je na leto 10 for. — „Lada“, list rusinski za razveseljevanje in podučenje deklicam in mladenčem. Vrednik mu je Severin Gavrilov Schovič. Izhaja v Lvovu enkrat na teden. Cena mu je 6 for. na leto, — „Zlate klasy“, časopis česki s podobami za izobraževanje in zabavo mladosti. Cena mu je na leto 5 for., — „Kolo“, novi

tukaj enkrat za vsigdar opomenim, da jih sem postavljam, kakor jih najdem na Peutingerjevih tablah; zavoljo njihove nekdanje lege pa se deržim povsod, kjer svojega mnenja ne pristavljam, mestopisja Muharjevega, kakor jih je v svojih historijskih delih „Altrömisches Norikum“, „Geschichte der Steiermark“ in v zemljovidih „Tabula Norici romani“ in „Styria romana“ odločil. — ¹⁾ Dr. Zeus Grammatica Celtica Lipsiae 1853 str. 30. — ²⁾ v. Heffner das röm. Bayern str. 92. — ³⁾ Dr. Zeus Gram. Celt. 19. 824. — ⁴⁾ Ravno tam, str. 823. Zna biti, da je ime „Tarnantone“ nastalo po celtiškem božanstvu Taranu, bogu groma. — ⁵⁾ Ravno tam, str. 78. — ⁶⁾ Ravno tam, str. 162.

tečaj; vreduje ga Mirko Bogović. — Zagreb, „katolički list“, vreduje ga Jos. Torbar; cena mu je 5 fl. 20 kr.

* Knjiga S. Palackove „zgodovine vojske hušiske“ v nemškem jeziku se ravno tiska, zapopade: Böhmen und das Baseler Concilium. Sigmund und Albrecht.

* V Szantovi (Bački stolici) se je našlo 1003 dobro ohranjenih penezev. So iz poslednjih let vladarstva kralja Vladislava II. in Ludovika II, pred bitvo v Mohaču.

* V ruskem jeziku je nedavnej prišla prestava slavnega Humboldovega dela „Kosmos“ na svetlo. Prestavil ga je Gusev, in Frolov v Moskvi izdal. Močno hvalijo prevod.

* Ruski pisatelj Chotinsky je izdal zgodovino parobrodov in hlaponov. Chotinsky je znan izversten pisatelj, posebno v prstonarodnem slovstvu.

* V Kraljevem gradcu na Českem je prišel na svetlo „Školnik“ za leto 1854 z učiteljskim koledarjem. To je tretji letnik. Izdaja ga Anton Šrutka. Velja 40 kr.

* Karl Straky je izdal več basen v českem jeziku, ki so posebno mladosti priporočiti. Za poskus podamo jedno:

Nova in stara kopa.

Čversta kopa slame, novozaložena —

Tak visoko dvigala se ni nobena —

Zasramuje kope stare, poležane,

Nizke, vele in na eno stran ugnane.

Kar zavernejo ji stare, poležane

In odterga glavo kope bahajoče.

Pa potegne strašna burja vihrajoče

Kope nizke in na eno stran ugnane;

„Vidiš, sestra naša! Bog ga ponižuje,

Kdor oholo svoje starše zaničuje.“

Za poduk in kratki čas.

Hudobna mačoha in dobra pastorka.

Liburnska narodska povést.

Neka hudobna ženska primoži s svojim revnim možem malo deklico z imenom Marica. Potle ji Bog dá še eno pravo hčer, ktero ljubi in goji več ko oko svoje. Pastorka pa, ki je bila dete dobro in prelepo, kar ne more s krajem očesa viditi; zato jo preganja, muči in mori, da bi jo poprej skončala; meče ji nar slabeje ostanke jedi in še te kakor psu; celo kačjega repa, ako bi ga bila imela, bi ji ga bila dala jesti; in namesto na posteljico, jo pošilja v neko staro korito spat.

Ko pisana mati vidi, da je deklica pri vsem tem dobra in poterpežljiva, in da lepši rase ko njena hči, si misli in misli, kako bi našla uzrok sirotico spoditi od hiše, ter si eno izmisli.

Nekega dne pošlje ona svojo hčer in pastorko volno prat; hčeri dá bele volne, pastorki pa černe, ter ji ostro zažuga: ako mi ti te černe volne tako belo ne operesh, kakor jo bo moja hči, ne pridi mi več domú, sicer te bom iztepla od hiše. Ubožica pastorka mlo plače, prosí in govori, da ji tega ni mogoče storiti. Al vse je bilo zastonj. Ker vidi, da ni milosti, operti volno in gre plakaje za polsestro. Ko pridete na vodo, razpertite svoje bremena in začenjate prati; kar se jima neko lepo belo dekle od nekod pridruži in ju pozdravi: „dobra sreča, prijatlici! jeli vama treba pomoči?“ Mačohina hči posmehovaje reče: meni ni treba pomoči, moja volna bo koj bela; ali tukajle naše pastorka ne bo tako koj“. Na to stopi uno tuje dekle k žalostni Marici rekoč: „daj! bove vidile, ako se bo dala ta volna oprati belo? Obé počnete zdaj žiklati in prati, in hipoma se beli černa volna, kakor mladi sneg. Ko operete, spet una bela prijatlica nekamo zgine. Mačoha vidši to belo volno, se čudi in jezí, da nima uzroka preganjati pastorka.